

“If we loose our courage, how can we fight?”

TEKST: CASSANDRA VUGTS - FOTO'S PAGINA 8-9: MARIELLE VAN UITERT

Bangladesh, Dhaka

In een maatschappij waar vrouwen niet dezelfde rechten hebben als mannen, zijn ze vaak het slachtoffer van discriminatie en geweld. Vrouwen bevinden zich onder dergelijke omstandigheden in een extreem kwetsbare positie. Zoutzuuraanvallen zijn een sociaal fenomeen dat diep geworteld ligt in een historische patriarchale controle over vrouwen waarbij het gebruik van geweld gerechtvaardigd wordt om 'de vrouwen hun plek te wijzen'. De aanvallen zijn erop gericht een cultuur van angst te zaaien en is niet te herleiden tot een bepaald ras, religie of geografische locatie.

De daad is meestal niet met dodelijke afloop maar veroorzaakt ernstige fysieke en psychische problemen waarbij de slachtoffers vaak in een sociaal isolement terecht komen en dagelijks met pijn om moeten leren gaan. De omgeving reageert vaak afwijzend en ziet het zelfs vaak als hun eigen schuld.

Selina Ahmed, Executive Director van de Acid Survivors Foundation (ASF) in Dhaka is bevlogen. “Het gaat om survivors, niet om slachtoffers”. Het doel van ASF is om survivors hun veerkracht te laten herwinnen en vanuit hun innerlijke kracht het leven op te pakken. De reden voor een aanval ligt vaak in een conflict over eigendomsrechten van grond, het weigeren van een

huwelijksaanzoek of het ontbreken van een bruidsschat. “Gelukkig zien we jaarlijks een dalende lijn in het aantal “survivors” (van 240 in 2000 tot 85 in 2013). Een grote uitdaging blijft de conviction rate, nog niet alle daders worden ook veroordeeld. Dit heeft voor ASF de focus gelegd om samen te werken met de overheid en hier verbetering in aan te brengen. Bangladesh is echter op juridisch gebied wel een voorloper op India en Cambodja. In 2002 zijn er wetten aangenomen waardoor het aantal aanvallen met zoutzuur met bijna 20% is afgenomen terwijl dit aantal in voorgenoemde landen is gestegen. Dit zijn de Acid Crime Control Act (ACCA) en de Acid Control Act (ACA). De ACCA heeft de strafmaat verhoogd en de procedures voor zoutzuuraanvallen aangescherpt. De ACA reguleert de verkoop, opslag, distributie en het gebruik van zoutzuur.

We helpen ook met juridische hulp en rehabilitatie zodat de survivors weer onderdeel kunnen uitmaken van de maatschappij. Training en voorlichting is een belangrijk onderdeel hiervan. Veel ernstige verminkingen kunnen voorkomen worden door binnen 24 uur zoutzuur weg te spoelen met water. Door dit groeiende bewustzijn bij de bevolking via ons veld programma in de 64 districten en de juiste specialistische zorg na de aanval, kunnen in sommige gevallen de verwondingen helemaal genezen.”

ASF draagt de kennis en werkwijze die ze hebben ontwikkeld in Bangladesh over aan de zusterorganisaties in andere landen. Omgaan met een trauma van de verminking vraagt een positieve wil om door te gaan en een betere bewustwording van de (in)directe omgeving. Hierbij is het noodzaak dat de mindset moet veranderen. Bovendien is het voor de survivor belangrijk in een volledige zorg omgeving terecht te komen die gericht is op het totale zorg- en genezingsproces. Ten slotte moeten de waarden in de cultuur over de positie van vrouwen veranderen.

Op de vraag of ze zelf niet bang is aangevallen te worden reageert Selina: “If we loose our courage, how can we fight?”

Publicatie is mede mogelijk gemaakt door het Postcode Loterij Fonds van Free Press Unlimited.

Naam: Amena Khatun Neela
Leeftijd: 20 jaar
Aangevallen: 19 februari 2008

In 2008 is Neela nog een prachtige jonge vrouw van 15 jaar, een veelbelovende studente en een gevestigd danseres en zangeres. Haar talenten trekken de aandacht van een oudere man die vastbesloten is haar zijn vrouw te maken. Tot zijn verdriet heeft Neela echter andere plannen met haar toekomst. In plaats van simpelweg iemands eigendom te worden, heeft Neela interesse om haar studie te volbrengen en ooit actrice te worden. Ze zal nooit de mogelijkheid krijgen omdat haar echtgenoot in spé een plan heeft beraamd om haar schoonheid te verwoesten en haar wilskracht om te slagen in het leven af te nemen. De mentaliteit achter de aanval is er voor de dader op

gericht om de schoonheid van de vrouw die hij wil bezitten te vernietigen zodat niemand anders haar nog wil. Deze vorm van bezitsdrang van een vrouwenlichaam maakt vrouwen doelwit van agressieve hofmakerij. Voor de aanval was Neela een onafhankelijke en leergierige jonge vrouw met een serieuze ambitie en focus.

Na de behandeling is Neela nog steeds die leergierige vrouw maar met een nog sterkere vastberadenheid om voor haar studie te slagen. Ze is momenteel eerstejaars studente op weg naar een Bachelor in de Arts Honours in boekhoudkunde met de hoop op een carrière in het bankwezen.

Neela's leven is drastisch en onomkeerbaar veranderd sinds de aanval vijf jaar geleden maar ze is er alleen maar sterker door geworden om de dingen in het leven te krijgen die ze belangrijk acht. "Het is een traumatische ervaring om je gezicht, dat onderdeel uitmaakt van je identiteit, onomkeerbaar verminkt te zien. Toch hoop ik op een dag verliefd te worden en kinderen te krijgen naast een carrière en een verrijkende baan als leider van de gemeenschap."

Naam: Sheema Akter
Leeftijd: 17 jaar
Aangevallen: 26 februari 2013

Sheema Akter, de oudste van zeven kinderen, woonde voorheen samen met haar vader en haar broers en zus-

ters. Haar moeder is overleden in 2009. Nadat de vader van Sheema zijn bedrijf was kwijt geraakt, werd hij werkzaam als boer, met als gevolg dat Sheema eveneens werk moest zoeken om het gezin te onderhouden. Op haar werk in een kledingfabriek ontmoette zij Himel. Hij maakte avances naar Sheema die deze onbeantwoord liet. Na enige tijd viel hij haar zowel binnen als buiten de fabriek lastig. Himel droeg zelfs een kind om haar tegenover haar collega's zijn vrouw te noemen. Uiteindelijk nam ze ontslag vanwege alle intimidaties.

Sheema vroeg haar vader om Himel een halt toe te roepen. Ze stelde Himel voor om een gesprek tussen beide ouders te regelen voor een gearrangeerd huwelijk. Ze voelde helemaal niks voor hem maar dacht dat hij haar dan niet meer zou lastig vallen. Hij bleef haar echter intimideren. Een week later stond hij haar op te wachten bij haar werk en rende ze angstig naar de overkant van de straat. Mensen noemden haar gek, niet wetende wat ze al had meegemaakt met hem.

Op 26 februari 2013, rond 8 uur 's avonds, liep Sheema met haar vriendinnen door de straat. Ze hadden net hun wekelijkse salaris ontvangen. Himel riep in het donker haar naam en vroeg haar te stoppen om met hem te praten. De anderen vroeg hij te vertrekken. Sheema weigerde en vroeg haar vriendinnen te blijven maar ze lieten haar achter. Doodsbang liet ze haar spullen vallen en rende weg maar Himel wist haar in te halen. Hij greep haar bij de haren vast, trok haar hoofd

achterover en gooide een fles zoutzuur over haar gezicht. Sheema huilde om hulp en rende richting huis. Ze bereikte een moskee waar een man haar bekeek. Hij legde haar uit dat ze zoutzuur op haar gezicht had en trachtte haar te helpen door water over haar verbrande huid te gieten. Sheema herinnert zich dat het water zo koud aanvoelde dat ze hem vroeg te stoppen.

Ze werd naar een lokaal ziekenhuis gebracht waar ze haar weigerden te helpen. Vervolgens verbleef ze bijna twee maanden in het Dhaka Medical Colleg Hospital, waar ze werd geopereerd.

Himel werd bij de politie aangegeven maar er werd niets mee gedaan.

Op 18 maart wordt Sheema naar ASF gebracht waar ze drie operaties ondergaat en intensieve fysio- en psychotherapie krijgt. Haar gezichtsvermogen is door het zoutzuur beschadigd en ze ziet alles wazig waardoor ze een bril moet dragen. Ze heeft nog steeds enkele littekens op haar lichaam maar door de juiste behandeling ondervindt ze hier geen functionele problemen meer.

"Op een dag wil ik het boegbeeld zijn voor alle onderdrukte vrouwen in Bangladesh," aldus Sheema.

Ze wil graag chemie gaan studeren, een carrière maken en een gezin stichten. "Als ik Himel ooit nog tegenkom, dan zal ik zeggen: je hebt me vermindert, maar kijk eens waar ik nu sta! De fysieke beperkingen kunnen mij niet stoppen. Verder zou ik zeggen "ik ben niet te bezorgd om mijn uiterlijk. Ik ben niet dood en het leven gaat door. Ik schenk geen aandacht aan uiterlijk maar focus op datgene wat ik met mijn leven wil bereiken."